

SERVEI DE TUTELES

MEMÒRIA 2015

FUNDACIÓ
C/ Mercè Rodoreda, 2 local
08450-Llinars del Vallès
Telf.: 93 842 70 46
Fax.: 93 842 70 49
lar@fundaciolar.cat
www.fundaciolar.cat

INDEX

1. Introducció i objectius de l'entitat	2
2. Descripció del Servei	3
2.1. Objectius Principals	
2.2. Equip de treball	
2.3. Dades Estadístiques del Servei de Tuteles	
3. Procés d'admissió	4
3.1. Procés d'entrada d'expedients	
3.2. Criteris d'admissió	
3.3. Activitat 2015	
4. Activitat Assistencial 2015.....	6
4.1. Dades sòcio-demogràfiques	
4.2. Dades clíniques	
4.3. Dades jurídiques	
4.4. Dades sòcio-rehabilitadores	
5. Programa Assistencial	17
5.1. Fase d'acollida	
5.2. Fase de seguiment	
6. Indicadors d'avaluació	19
6.1. Avaluació Interna	
6.2. Avaluació Externa	
7. Formació permanent de l'equip	20

1. INTRODUCCIÓ I OBJECTIUS DE L'ENTITAT

Fundació Lar va iniciar la seva activitat l'any 2001 com entitat sense ànim de lucre dedicada a l'atenció a persones afectades de Trastorn Mental Sever.

Amb l'objectiu de fomentar la rehabilitació comunitària i normalització de les persones d'aquest col·lectiu, l'entitat ha anat creant serveis per tal de donar cobertura a les necessitats en les àrees d'habitatge, laboral, oci i tutela.

L'any 2002 inicia la seva activitat amb el Servei de Tuteles per tal de cobrir les necessitats de persones afectades de malaltia mental incapacitades judicialment.

L'any 2003, s'acredita com a entitat col·laboradora del Departament de Benestar Social i Família de la Generalitat de Catalunya, amb la finalitat d'atendre les necessitats relacionades en l'àmbit de l'habitatge. Començant a prestar el mateix any el *Servei de Suport a l'Autonomia a la Pròpia Llar per a persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental*. L'any 2006 posa en funcionament el *Servei de Llar amb Suport per persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental*, que compte actualment amb tres Llars amb Suport al municipi de Granollers. I el setembre d'aquest any 2013, l'entitat ha inaugurat la Llar amb Suport Bellavista, de règim privat, al municipi de Les Franqueses del Vallès amb una capacitat de 6 places.

L'any 2005 comença a treballar en l'àrea de la rehabilitació en el lleure, amb el servei Club Social Portalet a la població de Granollers i posteriorment amplia aquesta activitat amb la creació al 2009 del Club Social Torrasa a la població de Llinars del Vallès.

L'any 2008 participa en la creació i constitució de la Cooperativa Ral i del Centre Especial Ral, formant part com a soci fundador, i comproment-se així en la rehabilitació i inserció laboral de les persones afectades per trastorns de salut mental.

I l'any 2013, comença un nou projecte amb el suport de la Diputació de Barcelona, el Programa Respir, amb l'objectiu d'oferir un espai de descans als familiars i a les persones afectades per malaltia mental.

2. DESCRIPCIÓ DEL SERVEI

El Servei de Tuteles inicia la seva activitat l'any 2002, constituïnt-se com a servei sense ànim de lucre per dur a terme la protecció de persones incapacitades judicialment. És un servei especialitzat subvencionat pel Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya.

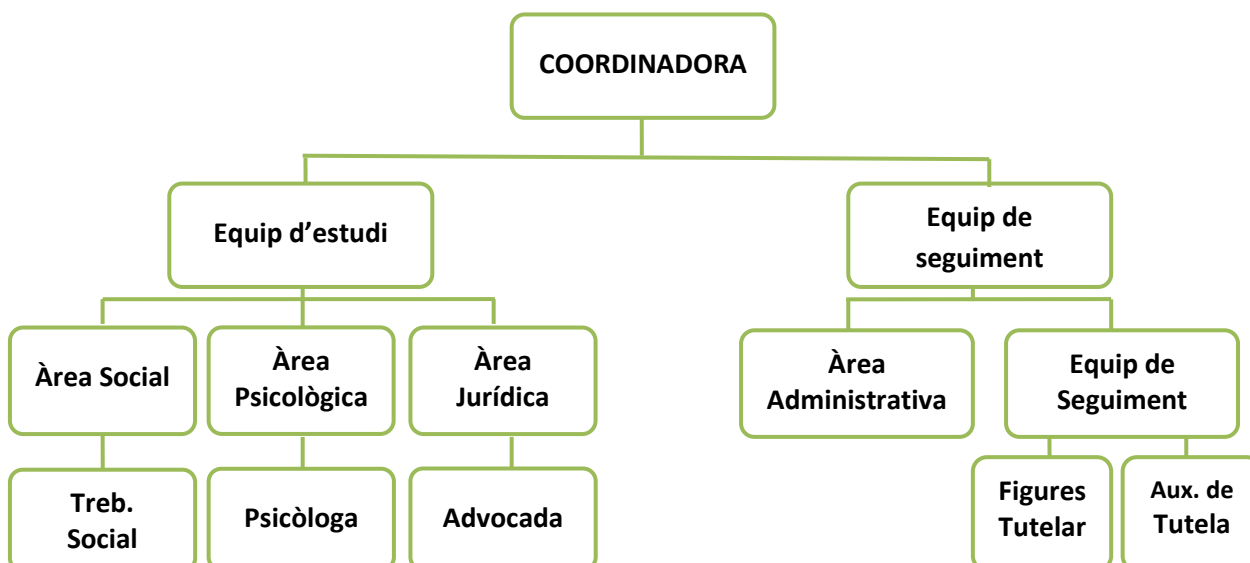
L'entitat tutelar, amb personalitat jurídica pròpia, té com a finalitat estatutària l'assumpció de tuteles i altres càrrecs tutelars, i per tant podran complementar o suplir la manca de capacitat per prendre decisions quan la persona sigui declarada incapaç parcialment o totalment, a fi que la persona pugui desenvolupar plenament tots els seus drets i obligacions.

2.1. OBJECTIUS PRINCIPALS

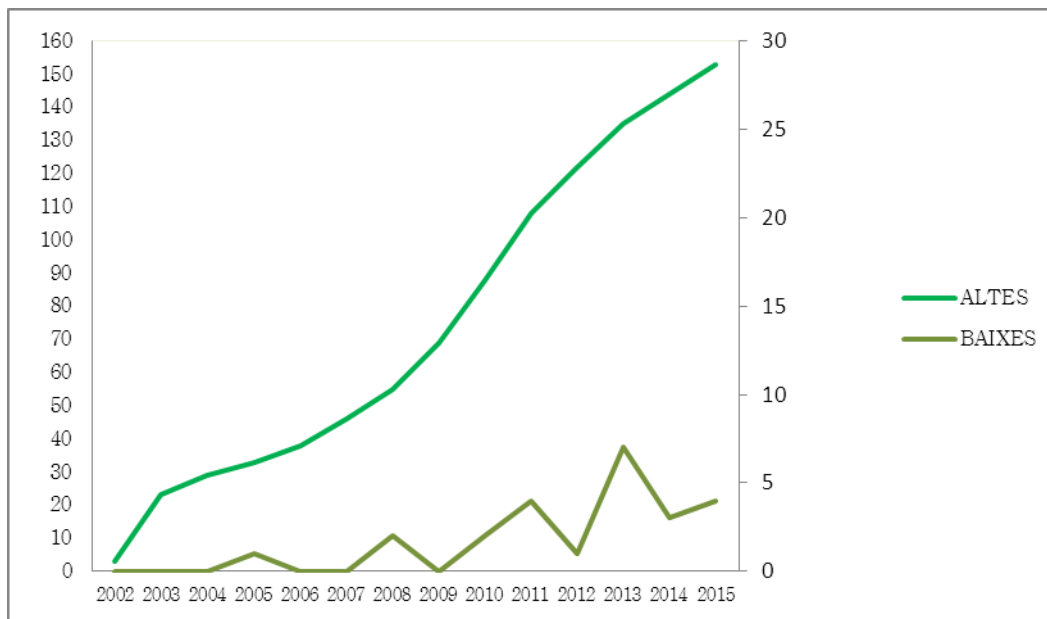
- Millora de la qualitat de vida de la persona. Procurar per la satisfacció de les necessitats bàsiques perquè la persona tutelada pugui portar una vida digna.
- Defensa dels drets.
- Promoció de l'autonomia personal.
- Promoció de l'adquisició o recuperació de la capacitat i la integració social.

2.2. EQUIP DE TREBALL

L'equip de treball està format per un equip interdisciplinari amb l'objectiu de poder realitzar un abordatge integral de l'usuari.

2.3. DADES ESTADÍSTIQUES DEL SERVEI DE TUTELES

La taula de creixement del Servei de Tuteles il·lustra un increment progressiu de les persones tutelades per l'entitat des de l'inici de la seva activitat. Al 2005 s'objectivitzava cert estancament, i és a partir de l'any 2006 que es dona un creixement progressiu de les acceptacions realitzades pel Servei de Tuteles, mantenint-se també aquest creixement durant aquest any.

3. PROCÉS D'ADMISSIÓ

3.1. PROCÉS D'ENTRADA D'EXPEDIENTS

El procés d'estudi s'inicia amb l'entrada de l'expedient i implica la valoració de les condicions i situació actual de la persona.

Existeixen tres vies d'entrada de l'expedient: la Unitat de Gestió de Tuteles del Departament de Benestar Social i Família, els Jutjats de Primera Instància i la via particular.

L'anàlisi i primera valoració de l'expedient la realitza l'equip tècnic d'estudi (advocada, psicòloga i treballadora social) amb l'objectiu de poder conèixer si la persona incapacitada presenta el perfil per ser atès per l'entitat i si aquesta pot realitzar l'exercici del càrrec tutelar.

Amb les dades recollides s'elabora l'Informe Tècnic, a partir del qual Patronat de l'entitat decideix l'acceptació o no de l'expedient. Posteriorment, es retorna resposta sobre l'acceptació o no als agents derivadors o professionals de referència.

3.2. CRITERIS D'ADMISSIÓ

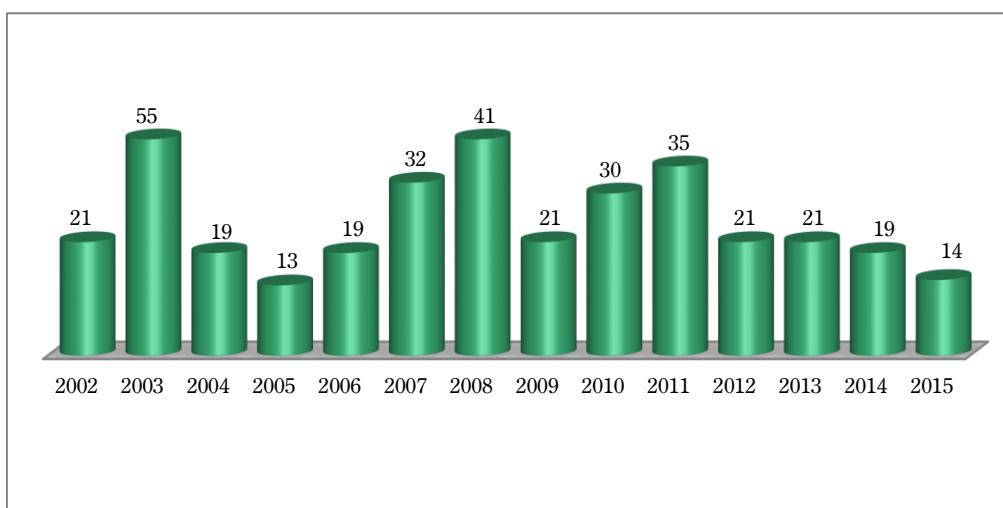
El perfil de la població atesa es defineix segons criteris diagnòstics, d'edat i de territorialitat.

Els criteris diagnòstics són els inclosos en la categoria de Trastorns Mentals Greus:

- Trastorns Esquizofrènics
- Depressió Major recurrent
- Trastorn Bipolar
- Trastorn Delirant
- Trastorn d'Ansietat amb agorafòbia
- Trastorn Obsessiu Compulsiu
- Trastorn Límit de la Personalitat
- Trastorn de la Personalitat Esquizotípic

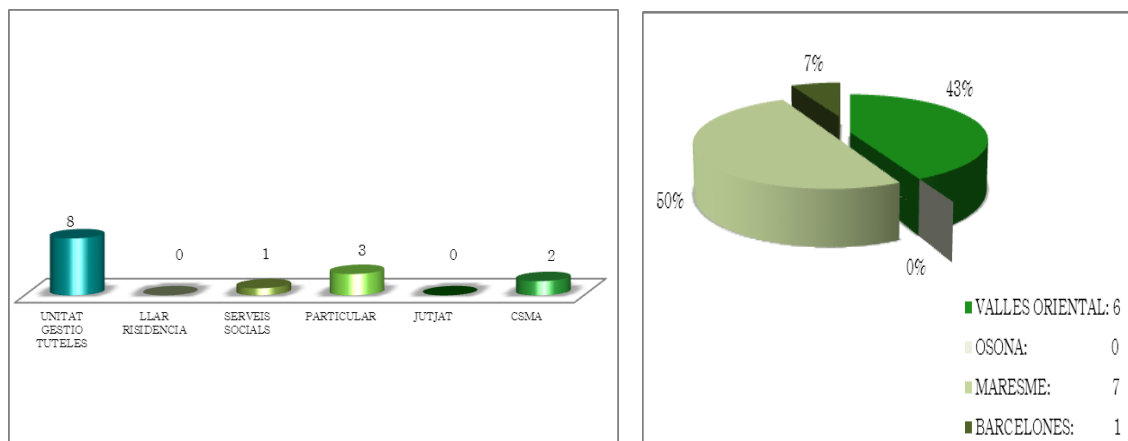
Els criteris segons l'edat són els majors de 18 anys. I els criteris de territorialitat comprenen les comarques de Maresme, Vallès Oriental i Osona.

3.3. DADES ESTADÍSTIQUES

Durant l'any 2015 s'han realitzat 14 estudis d'expedients, mantenint la tendència de l'any anterior.

El 75,6% dels expedients rebuts aquest any 2015 han estat acceptats per Patronat, donada l'adequació del seu perfil a la població atesa per a l'entitat. El 24,4% d'expedients han estat rebutjats al no ajustar-se als criteris per poder ser acceptats per l'entitat.

La majoria dels expedients estudiats (al voltant d'un 57%) han estat derivats des de la Unitat de Gestió de Tutelles del Departament de Benestar Social i Família; un 21% han arribat a través de demandes específiques de professionals de la xarxa pública de diversos municipis, i el 21% restant han arribat de forma particular a l'entitat.

D'altra banda, gairebé en tots els casos s'han respectat els pactes territorials establerts entre les entitats tutelars que formen part d'ENCAIX i la mateixa Unitat de Gestió de Tutelles, pels quals es defineixen les comarques del Vallès Oriental, Osona i Maresme com a territori d'actuació de l'entitat.

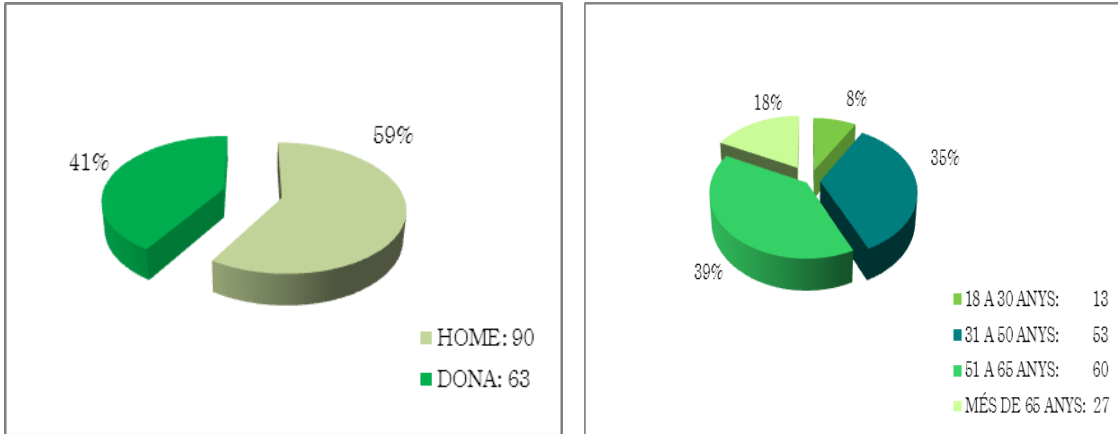
4. ACTIVITAT ASSISTENCIAL 2015

En aquesta àrea s'analitzen les dades relatives al total de la població atesa al llarg de l'any 2015, essent un total de 153 càrrecs tutelars.

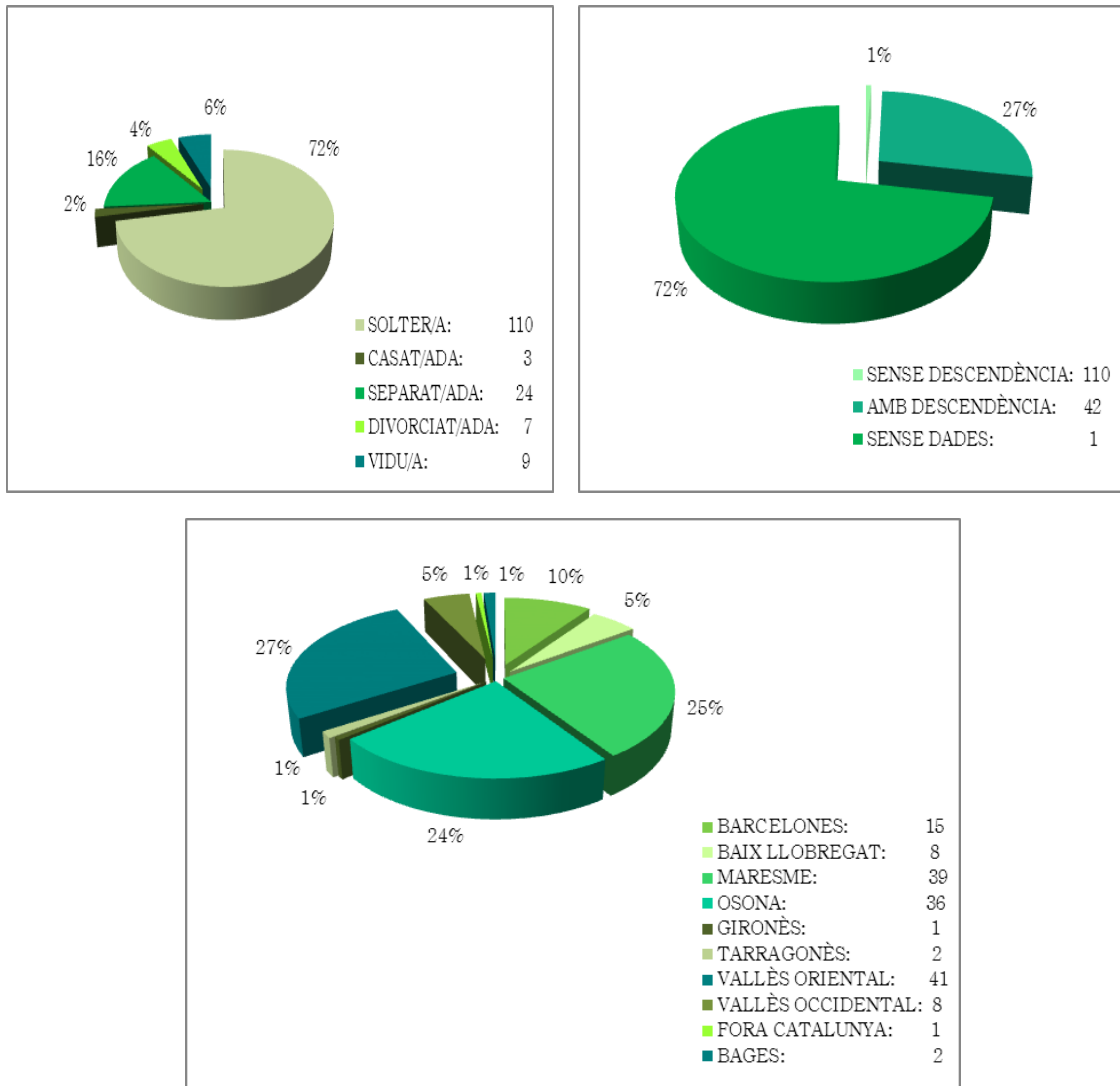
4.1 DADES SÒCIO DEMOGRÀFIQUES

Pel que fa a l'anàlisi de les dades socio-demogràfiques s'observa una diferència en relació al nombre d'usuaris/àries per raó de gènere, un 59% d'homes i un 41% de dones.

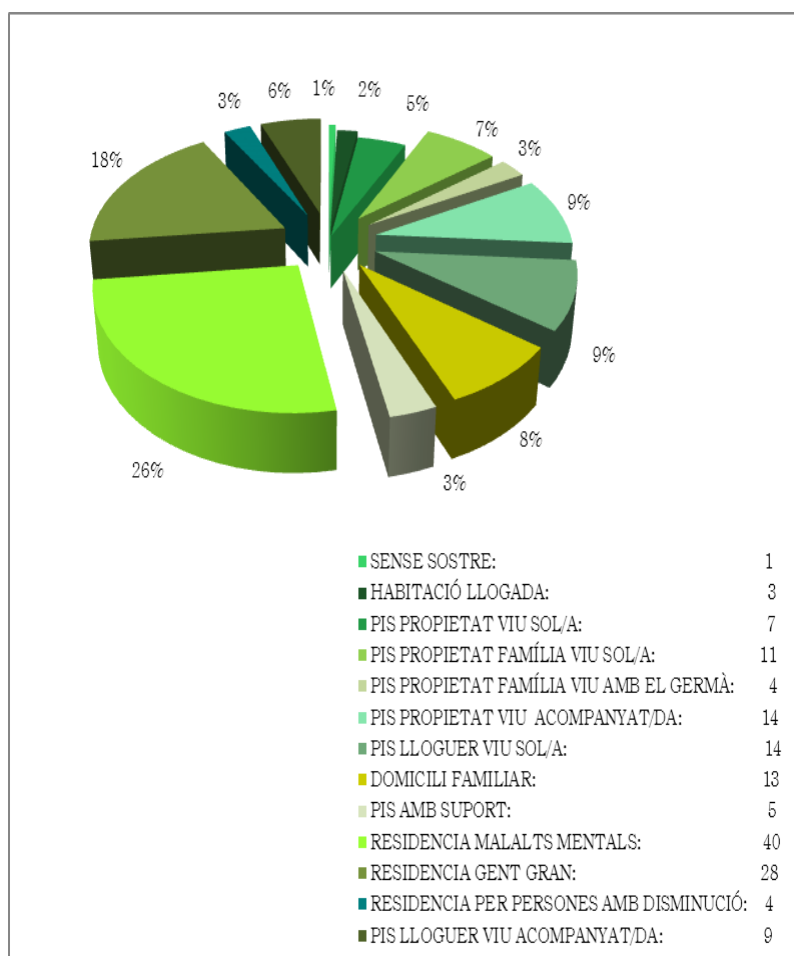
La majoria de la població atesa són persones majors de 51 a 65 anys, representant el 39% de les persones ateses, i continua sent la franja d'edat dels 18 al 30 anys la menys representativa.

Tal i com indiquen les gràfiques següents, el 72% de les persones tutelades són solters, i només són tres les persones casades. Del total restant, s'observa que el 16% està separat i un 5% divorciats. Pel què fa a la descendència, les persones amb fills representen tan sols el 27% del total de la població atesa.

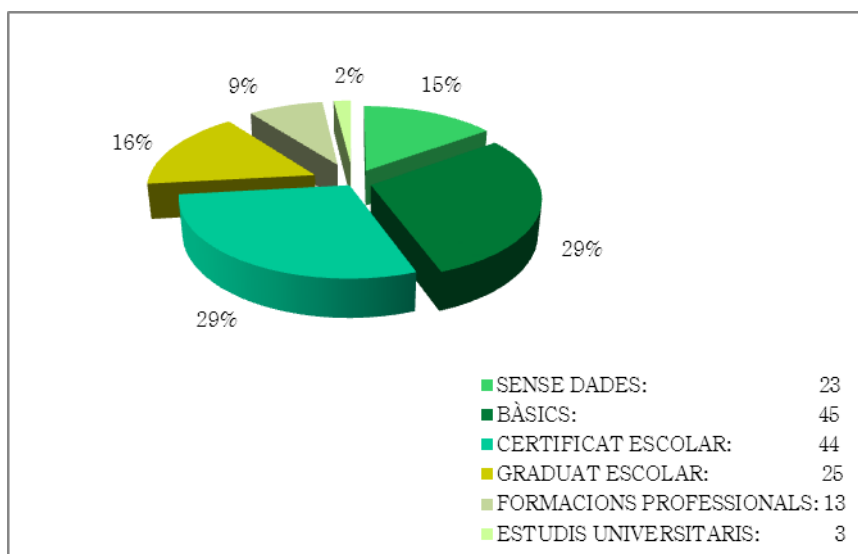
Les comarques en les que resideixen la majoria de les persones tutelades pel servei de tuteles són el Maresme, el Vallès Oriental i Osona, representant el 72% de la població atesa.

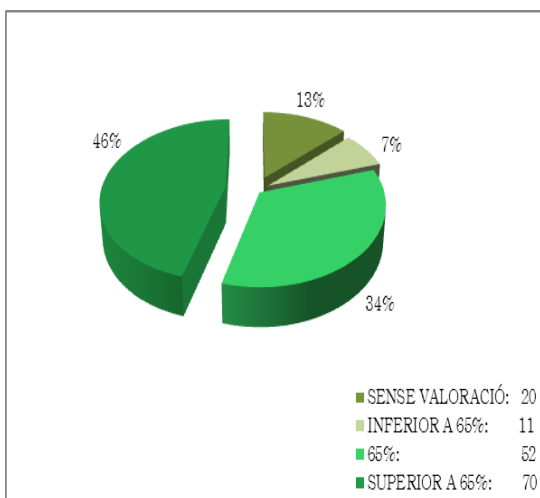
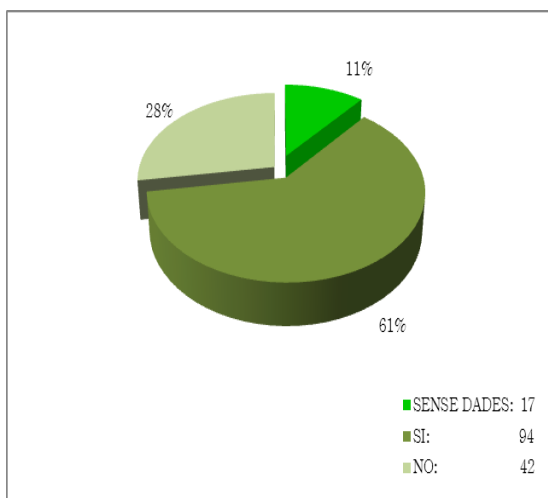
En referència als habitatges o recursos residencials on es troben les persones del servei de tuteles cal destacar que gairebé la meitat de les persones ateses, un 52%, resideix en pisos particulars. Aquesta realitat mostra la complexitat en l'atenció que es realitza des del servei, ja que les persones que viuen a domicili particular generalment tenen majors necessitats i requereixen de més intervenció i suport.

Pel que fa a les persones vinculades a recursos de la xarxa de salut mental, 39 persones (25%) es troben en una Llar Residència per a persones amb malaltia mental, mentre que cinc es troben a Llar amb Suport.

Pel que fa referència a recursos assistencials especialitzats en altres àmbits, un 18% es troben vinculats a Residències per a gent gran.

En relació al nivell de formació, el 28% dels tutelats tenen l'escalaritat bàsica, un 45% han obtingut el graduat/certificat escolar, un 8% han realitzat formació professional i tant sols un 2% dels usuaris/es compten amb estudis universitaris.

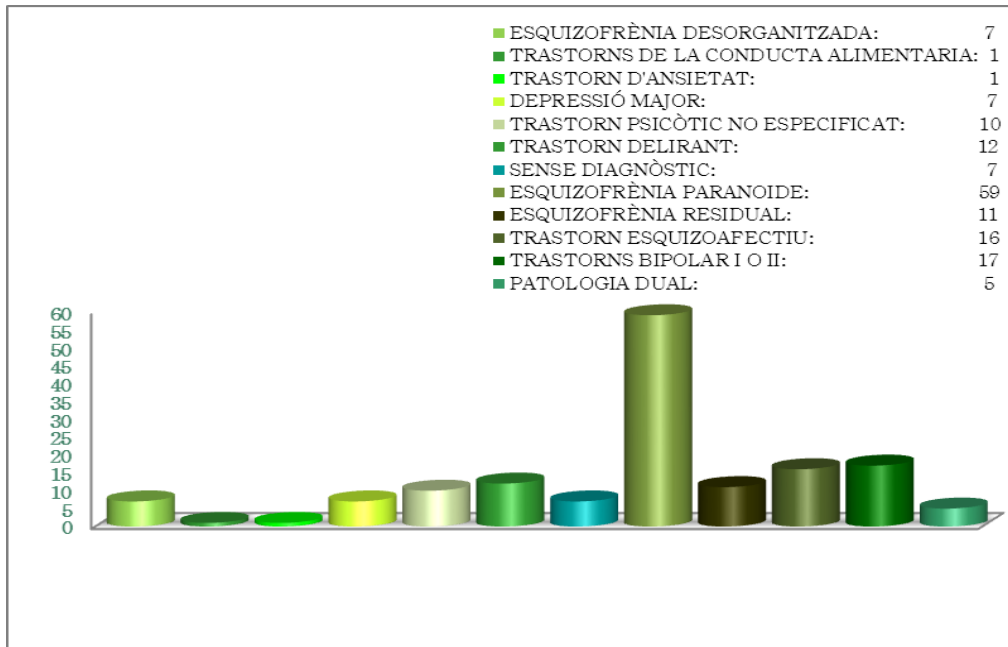

Tal i com s'observa a la gràfica anterior del total de les persones ateses, el 61% tenen experiència professional en empreses ordinàries o bé en recursos laborals amb suport.

I pel què fa a la gràfica del grau de discapacitat, el 78% de les persones tutelades tenen o superen el 65% del grau de discapacitat valorat; grau obtingut majoritàriament a conseqüència de la malaltia mental i factors socials. El 7% té reconegut un grau de disminució inferior al 65% i un 14% dels usuaris/es no ha estat valorat.

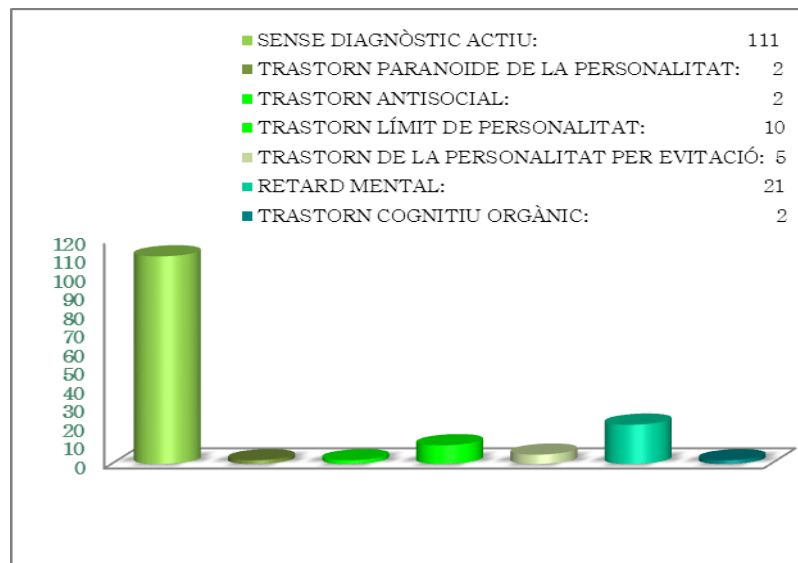
4.2. DADES CLÍNQUES

Eix I.- Trastorns Clínics. Altres problemes que poden ser objecte d'atenció clínica.

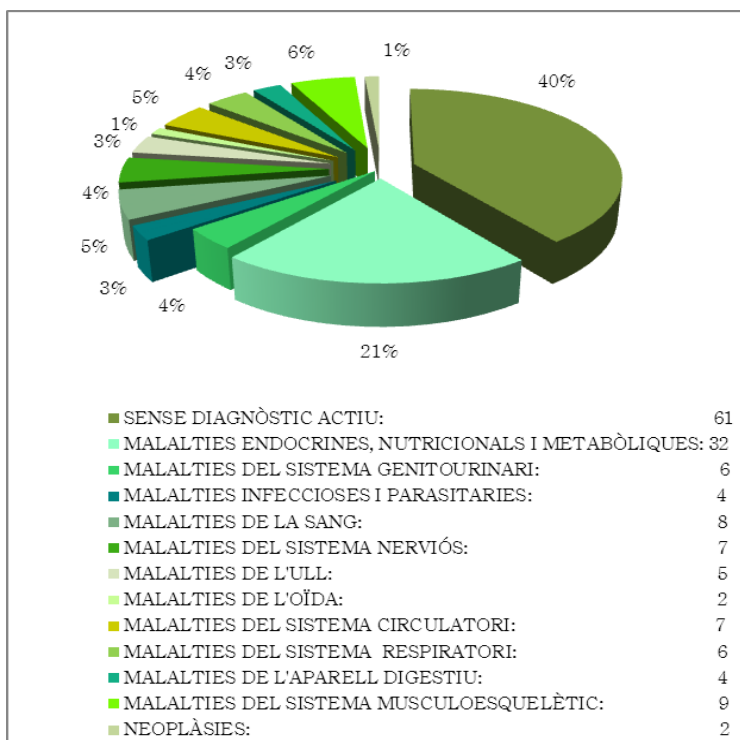
Gairebé el 70% dels usuaris atesos tenen un diagnòstic que pertany a la categoria d'Esquizofrènia i altres trastorns psicòtics contemplats del DSM-IV, essent el diagnòstic amb major prevalença el d'Esquizofrènia Paranoide d'anys d'evolució.

EIX II.- Trastorns de la Personalitat. Retard Mental.

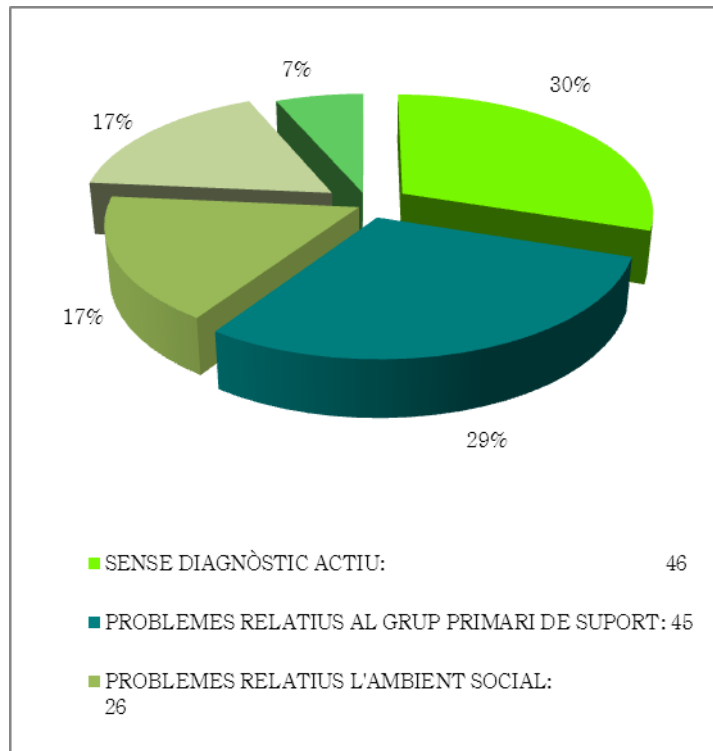
Pel què fa referència a l'Eix II, el gràfic mostra que la majoria de la població atesa, al voltant del 71%, no té diagnòstic actiu en aquesta categoria. D'entre els Trastorns de la Personalitat, el diagnòstic amb major incidència és el del Trastorn Límit de la Personalitat amb una prevalença del 7%.

EIX III.- Malalties Mèdiques

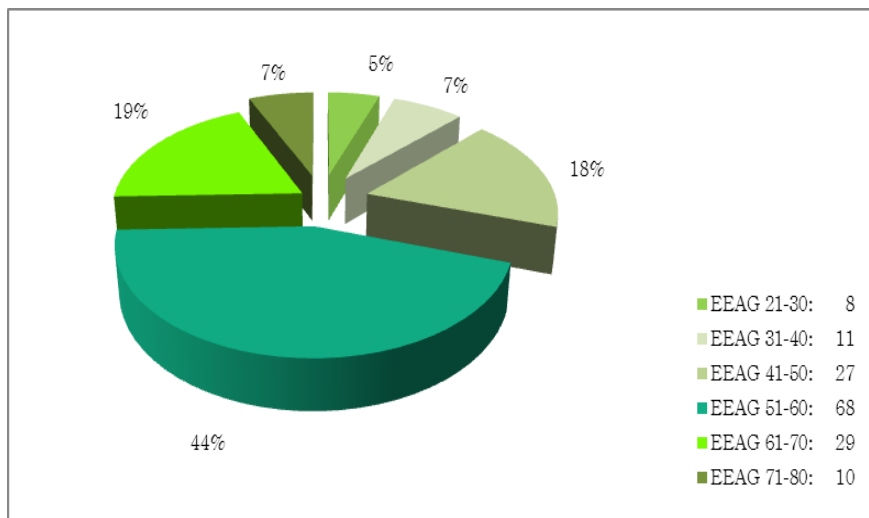
Més de la meitat de la població atesa, un 60% del total, té algun diagnòstic orgànic registrat a l'Eix III, essent les malalties amb major prevalença les corresponents a les malalties endocrines, nutricionals i metabòliques, representant gairebé un 29% dels casos seguit amb distància de les malalties del sistema musculo-esquelètic amb un 9%. Tal com s'aprecia al gràfic la presència de la resta de malalties mèdiques tenen una menor incidència.

EIX IV.- Problemes psicosocials i ambientals

Aquest gràfic registra els problemes psicosocials i ambientals que poden afectar el diagnòstic, tractament i al pronòstic de les persones afectats per un trastorn mental. En aquest sentit, s'observa que un 69% dels casos atesos han patit algun succés vital problemàtic durant el darrer any. Essent els problemes de major incidència els corresponents als problemes relatius al grup primari de recolzament representant un 29% dels casos, seguit pels problemes relatius a l'ambient social i l'habitatge amb un 17% en cadascuna.

EIX V.- Avaluació de l'Activitat Global

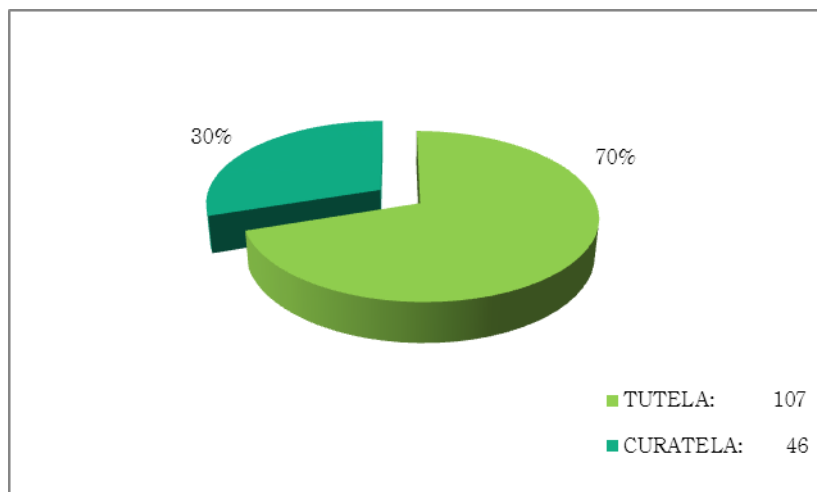
L'Escaleta que Avaluja l'Activitat Global (EEAG) puntuja l'activitat psicològica, social i laboral de les persones, en franja de valors que van del 0 al 100.

Segons les puntuacions obtingudes, la majoria de la població atesa té un nivell d'activitat global corresponent als valors de l'interval que compren del 51 al 60. El que demostra, segons les avaluacions realitzades, la presència de símptomes moderats o dificultats moderades en l'activitat social, laboral o escolar en pràcticament el 44% dels casos atesos.

Al voltant d'un 6,5% dels casos tenen un EEAG superior al 71, corresponent a un nivell de funcionalitat elevat, caracteritzat per l'absència de símptomes, o bé en els casos en què hi són presents, aquests són transitoris i reactius a agents estressors psicosocials. I un percentatge similar (8%), inclou els casos que puntuen amb un índex inferior a 40, corresponent a un nivell de funcionalitat molt baix, amb la presència de símptomes positius i una alteració rellevant de la majoria de les àrees personals de la persona.

4.3. DADES JURÍDIQUES

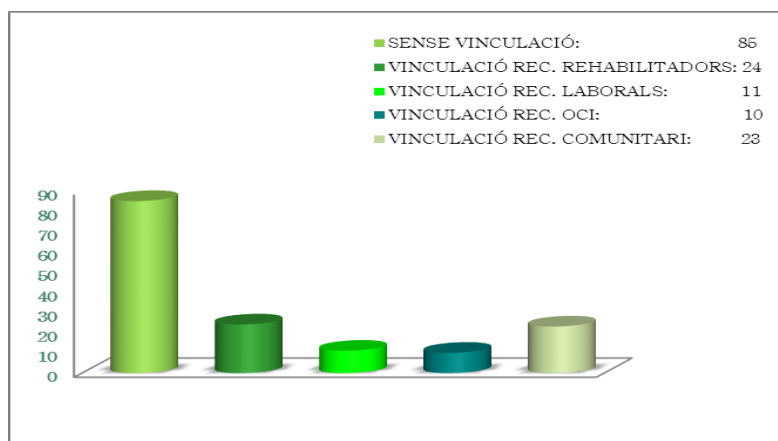
Els gràfics de les dades jurídiques mostren la distribució dels càrrecs tutelars exercits durant l'any 2015.

La gràfica anterior mostra els tipus de règim de guarda assignats mitjançant sentència judicial. L'any 2015, els nous càrrecs tutelars assumits han estat amb un 75% tuteles i un 25% tuteles. Aquestes dades posen de manifest que tot i que la majoria d'usuaris del Servei de Tuteles requereixen d'una representació i d'un suport integral tant en l'esfera personal com patrimonial.

4.4. DADES SÒCIO-REHABILITADORES

En referència a la vinculació de les persones del Servei de Tuteles als diferents dispositius de la xarxa pública de salut mental existents, així com als recursos comunitaris, un total de 85 persones (55%) continua sense estar vinculat a cap recurs rehabilitador. Essent prop del 45% les persones que mantenen un projecte rehabilitador, la major part a través de recursos d'oci especialitzats (Clubs Socials) i comunitaris i d'altres en recursos rehabilitadors.

5. PROGRAMA ASSISTENCIAL

La pràctica assistencial que es realitza des del Servei de Tuteles es fonamenta en el Model Assistencial Comunitari.

La intervenció terapèutica es basa en l'elaboració del Programa de Treball Individualitzat, el qual integra els objectius de treball a partir de les necessitats individuals que presenten les persones.

Per realitzar un abordatge integral i global es realitza una atenció directa en forma de visites de seguiment i una atenció indirecta mitjançant coordinacions internes i externes amb els diferents agents i/o professionals implicats.

5.1. FASE D'ACOLLIDA. INICI DE L'EXERCICI DE LES FUNCIONS TUTELARS

Aquesta fase s'inicia amb l'acceptació del càrrec de tutors o curadors i implica l'exercici de les funcions que la declaració d'incapacitació fixi, segons l'abast de la incapacitat, total o parcial.

Durant la fase d'acollida es designa l'equip de treball referent per a la persona tutelada, es realitza la seva presentació, i es manté coordinació amb els professionals de referència i amb la família. D'altra banda, s'elabora l'inventari de béns de la persona per presentar al Jutjat de referència.

L'equip de treball està constituït per la figura tutelar i l'auxiliar de tutela, les quals realitzen l'atenció directa amb la persona, amb el suport de les àrees econòmica, jurídica i administrativa de l'entitat.

Des del Departament de Benestar Social i Família s'estableix dins dels Indicadors d'Avaluació de Qualitat per les entitats tutelars, una regularitat de visites mensuals per a la realització del seguiment de les persones amb incapacitació total, i bimensual per les persones amb incapacitació parcial. En molts casos no es tracta d'un criteri determinant, i l'entitat tutelar adequa el règim de visites a les necessitats que presenta la persona a cada moment.

➤ Programa de Treball Individualitzat (PTI):

L'objectiu general del PTI consisteix en promoure l'autonomia i rehabilitació psicosocial de les persones tutelades en totes les àrees de la seva vida. Aquest s'estructura en els següents àmbits d'actuació:

1. Àrea econòmica:

- Elaborar amb el tutelat una pauta econòmica per fer front a les necessitats quotidianes.
- Potenciar la presa de consciència sobre la realitat econòmica particular (ingressos, deutes acumulats, crèdits, etc.)

2. Salut

2.1. Salut Mental:

- Vinculació a la xarxa de salut mental de referència
- Vinculació a la xarxa d'addicions
- Potenciar la consciència de malaltia i l'adherència al tractament.
- Previsió de recaigudes
- Suport en moments de crisi

2.2. Salut Física:

- Vinculació a la xarxa sanitària
- Potenciar la consciència d'estat de salut i l'adherència al tractament.
- Suport i acompanyament en els tractaments
- Fomentar hàbits de salut

3. Àrea de Rehabilitació Comunitària

- Vinculació a recursos socio-rehabilitadors i d'inserció laboral
- Fomentar la participació a recursos comunitaris
- Facilitar un recurs d'habitatge

4. Família i relacions personals

- Millora de les relacions familiars
- Millora de les relacions socials i interpersonals
- Fomentar hàbits socials

5. Cobertura de necessitats bàsiques

6. Àrea jurídica

- Facilitar i informar dels drets i deures de la persona
- Gestionar l'inici o seguiment de tràmits judicials
-

5.2. FASE DE SEGUIMENT

El seguiment de la persona es realitza per part de l'Equip Psicosocial mitjançant:

- a) Atenció directa
 - Figura tutelar: Visites mensuals a la persona tutelada, acompanyaments psiquiàtrics i d'altres rellevants.
 - Auxiliar de tutela: Visites mensuals, acompanyaments mèdics i altres acompanyaments.
 - Servei d'urgències de 24 hores.

- b) Activitats de lleure
 - Viatges: al llarg de l'any es realitzen dos viatges amb les persones tutelades que disposen de l'autonomia suficient per realitzar aquesta activitat.

- c) Coordinació interna

Donada la complexitat de les diferents necessitats que pot plantejar la persona tutelada al llarg del temps, es realitzen reunions de coordinació de forma quinzenal amb les diferents àrees que hi intervenen: àrea psicosocial, econòmica i jurídica.

- d) Coordinació externa

Per tal de realitzar un abordatge integral de les necessitats que té una persona tutelada es realitzen coordinacions periòdiques amb els professionals de referència dels serveis als quals estan vinculats aquestes persones.

6. INDICADORS D'AVUACIÓ

6.1. AVALUACIÓ INTERNA

- a) Avaluació del Pla de Treball Individual (PTI):
 - Seguiment mensual dels objectius del PTI.
 - Reunions de l'Equip Psicosocial de periodicitat quinzenal.
 - Reunions amb l'Equip d'Auxiliars de tutela de periodicitat quinzenal.
- b) Memòria Anual.
- c) Pla de Gestió Anual.

6.2. AVALUACIÓ EXTERNA

- a) Auditories (exàmens sistemàtics i crítics que realitza una empresa externa a la Fundació i que controla la fiabilitat de tots els documents i els registres comptables de la mateixa).
- b) Informes anuals als Jutjats de referència de cada expedient

7. FORMACIÓ PERMANENT DE L'EQUIP

- Convocatòria ordinària de subvencions del DBSF, Serveis Territorials de Barcelona, 10 de març de 2015.
- Taller de Graduació de la capacitat d'obrar i funció tutelar, Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya, dies 4,6,11 i 13 de maig de 2015.
- Presentació de l'informe d'impacte econòmic i social de les fundacions de Catalunya, Generalitat de Catalunya Departament de Justícia, 19 d'octubre de 2015.
- Entre el paternalisme i l'abandonament. Els reptes ètics, jurídics i psicoeducatius que planteja l'Observació general núm 1 del Comitè sobre els Drets de les persones amb Discapacitat de Nacions Unides, campus Arnau l'Escala, 1 de desembre de 2015.